

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 78.290/1
van 30 oktober 2025

over

een ontwerp van ministerieel besluit ‘tot wijziging van het ministerieel besluit van 30 maart 2016 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten en kmo-groeitrajecten, wat betreft de steun voor ondernemerschapsbevorderende diensten, wat betreft steun voor erkende maatwerkbedrijven’

Op 2 oktober 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van ministerieel besluit ‘tot wijziging van het ministerieel besluit van 30 maart 2016 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten en kmo-groeitrajecten, wat betreft de steun voor ondernemerschapsbevorderende diensten, wat betreft steun voor erkende maatwerkbedrijven’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 21 oktober 2025. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pieter VAN CLEYNENBREUGEL, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 30 oktober 2025.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET ONTWERP

2.1. Het om advies voorgelegde ontwerp van ministerieel besluit strekt ertoe het ministerieel besluit van 30 maart 2016 ‘tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten en kmo-groeitrajecten, wat betreft de steun voor ondernemerschapsbevorderende diensten’ te wijzigen, met ingang van 1 januari 2016 (artikel 15 van het ontwerp).

De ontworpen wijzigingen beogen het voornoemde ministerieel besluit in overeenstemming te brengen met de wijzigingen die het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2025 heeft aangebracht aan het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 ‘tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten en kmo-groeitrajecten’. Door die wijzigingen werd het toepassingsgebied van het steunregime ondernemerschapsbevorderende diensten (via de zogeheten ‘kmo-portefeuille’) uitgebreid tot de erkende maatwerkbedrijven, ook wanneer die bedrijven geen kleine of middelgrote ondernemingen uitmaken.

2.2. Verschillende bepalingen van het ontwerp wijzigen bepaalde artikelen van het ministerieel besluit van 30 maart 2016 waarin uitdrukkelijk sprake is van kleine of middelgrote ondernemingen zodanig dat zij voortaan ook uitdrukkelijk zullen gelden voor maatwerkbedrijven (artikelen 1, 1°, 2 tot en met 11, 12, 2° en 13 tot en met 14). Daarnaast voert het ontwerp een aantal technische of taalkundige aanpassingen door opdat de tekst van het ministerieel besluit van 30 maart 2016 beter zou zijn afgestemd op het gewijzigde besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 (artikelen 1, 2°, 10 en 12, 1°).

RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

3.1. De ontworpen wijzigingsbepalingen vinden niet enkel rechtsgrond in de artikelen 8, eerste lid, 16, derde lid, 23 en 25 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 ‘tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten en kmo-groeitrajecten’, die in de rubriek ‘Rechtsgronden’ van de aanhef worden vermeld, maar ook in de artikelen 9, derde lid, en 26, derde lid, van datzelfde besluit.

Artikel 9, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 machtigt de minister onder meer om de definitie van ondernemerschapsbevorderende diensten te verfijnen, rekening houdend met de beleidsprioriteiten. Deze bepaling biedt rechtsgrond voor artikel 8 van het ontwerp, dat de definitie van het begrip “werkenden in de onderneming” uitbreidt tot de bij arbeidsovereenkomst tewerkgestelde personen die activiteiten uitoefenen binnen een in

het Vlaamse Gewest gelegen exploitatiezetel “van een maatwerkbedrijf”. Deze uitgebreide definitie vormt precies een verdere verfijning van het begrip “opleiding” dat een onderdeel vormt van de definitie van “ondernemerschapsbevorderende diensten”.

Artikel 26, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016, dat de minister onder meer machtigt om de voorwaarden te bepalen waaronder een subsidie wordt geblokkeerd, strekt artikel 14 van het ontwerp tot rechtsgrond, voor zover die bepaling een wijziging aanbrengt aan artikel 38 van het ministerieel besluit van 30 maart 2016. Laatstgenoemde bepaling heeft precies betrekking op de blokkering van de betaling van de subsidie.

3.2. De hierboven genoemde bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 vinden op hun beurt rechtsgrond in artikel 37 van het decreet van 16 maart 2012 ‘betreffende het economisch ondersteuningsbeleid’, dat bepaalt dat de Vlaamse Regering steun kan verlenen aan ondernemingen onder de voorwaarden vermeld in de *de-minimis*verordening.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Gelet op wat in opmerking 3.1 met betrekking tot de rechtsgrond werd vastgesteld, dient het tweede streepje van de rubriek ‘Rechtsgronden’ in de aanhef van het ontwerp aangevuld te worden met verwijzingen naar de artikelen 9, derde lid, en 26, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016.

Artikel 6

5. Gelet op de huidige redactie van het bij artikel 6 gewijzigde artikel 19 van het ministerieel besluit van 30 maart 2016, waar in de inleidende zin sprake is van een overeenkomst tussen “een” dienstverlener en “een” kleine of middelgrote onderneming, dienen omwille van de coherentie, de bewoordingen “kleine of middelgrote onderneming” te worden vervangen door “kleine of middelgrote onderneming of *een* maatwerkbedrijf” in plaats van “kleine of middelgrote onderneming of *het* maatwerkbedrijf”. Van de gelegenheid zou ook gebruik gemaakt kunnen worden om in de inleidende zin van artikel 19 het foutieve betrekkelijke voornaamwoord “dat” te vervangen door “die”.

Bijgevolg verdient het aanbeveling om artikel 6 als volgt te formuleren:

“Artikel 6. In artikel 19 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het ministerieel besluit van 23 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de inleidende zin worden de woorden ‘kleine of middelgrote onderneming dat’ vervangen door ‘kleine of middelgrote onderneming die of een maatwerkbedrijf dat’;

2° in de punten 3°, 4° en 9° worden de woorden ‘kleine en middelgrote onderneming’ telkens vervangen door de woorden ‘kleine of middelgrote onderneming of het maatwerkbedrijf’.

Artikel 8

6. Gelet op de huidige redactie van het bij artikel 8 gewijzigde artikel 27, eerste lid, 1°, van het ministerieel besluit van 30 maart 2016, dienen in die bepaling de woorden “kleine of middelgrote onderneming” te worden vervangen door “kleine of middelgrote onderneming of *een* maatwerkbedrijf” in plaats van “kleine of middelgrote onderneming of het maatwerkbedrijf”.

Bijgevolg dienen de wijzigingen van de artikelen 27, eerste lid, en 28 van het ministerieel besluit van 30 maart 2016 over twee artikelen te worden verspreid waarbij de wijziging van artikel 27 moet opgesplitst worden in twee onderdelen (analoog met wat in opmerking 5 werd voorgesteld).

SLOTOPMERKING

7.1. Luidens artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 valt de steun voor ondernemerschapsbevorderende diensten via de kmo-portefeuille onder de toepassing van verordening (EU) 2023/2831 van de Commissie van 13 december 2023 ‘betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op *de-minimis*steun’. In dat verband maakt de Raad van State van de gelegenheid gebruik om op het volgende te wijzen.

7.2. Krachtens artikel 6, eerste lid, van verordening 2023/2831 zal elke toegekende *de-minimis*steun, vanaf 1 januari 2026 in een centraal register moeten worden vermeld, dat op Europees of op nationaal niveau bijgehouden wordt.

Totdat het centraal register is opgezet en een periode van drie jaar bestrijkt (dus op 1 januari 2029 indien het centraal register een aanvang neemt op 1 januari 2026), stelt, volgens artikel 7, vierde lid, van verordening 2023/2831, een lidstaat die voornemens is overeenkomstig deze verordening *de-minimis*steun aan een onderneming te verlenen, de onderneming schriftelijk of elektronisch in kennis van het steunbedrag, uitgedrukt als bruto-subsidie-equivalent, en van het *de-minimis* karakter ervan, waarbij hij rechtstreeks naar deze verordening verwijst. Voordat de lidstaat de steun verleent, verlangt hij bovendien van de betrokken onderneming een schriftelijke of elektronische verklaring (op eer) over alle andere onder verordening 2023/2831 of andere *de-minimis*verordeningen vallende *de-minimis*steun die deze onderneming gedurende een periode van drie jaar heeft ontvangen.

Daarnaast vereist artikel 6, vierde lid, van verordening 2023/2831 dat (een steunverlenende autoriteit van) een lidstaat pas nieuwe *de-minimis*steun overeenkomstig verordening 2023/2831 verleent nadat hij zich ervan vergewist heeft dat de nieuwe *de-minimis*steun het totale bedrag aan *de-minimis*steun dat aan de betrokken onderneming is verleend, niet zodanig doet toenemen dat het in de verordening vastgestelde plafond van 300.000 euro per onderneming per drie jaar wordt overschreden, en dat aan alle andere in de verordening vastgestelde voorwaarden is voldaan.

7.3. De Raad van State stelt vast dat de steunregeling voor ondernemerschapsbevorderende diensten, vooralsnog geen bepalingen bevat die de hierboven aangehaalde bepalingen van verordening 2023/2831 tenuitvoerleggen, en heeft geen weet van een algemene (Vlaamse) regeling tot uitvoering van die verordening.

Er wordt ter overweging gegeven om nader te onderzoeken of de gelegenheid te baat kan worden genomen om de hierboven in herinnering gebrachte verordeningsbepalingen verder ten uitvoer te leggen, middels een wijziging of aanvulling van de procedurebepalingen in het door dit ontwerp te wijzigen ministerieel besluit van 30 maart 2016. Indien hiervoor wordt geopteerd zal uiteraard aan het ontwerp, naast dergelijke wijzigingsbepalingen, ook een bepaling moeten worden toegevoegd waarin wordt aangegeven dat het ontwerp uitvoering geeft aan de artikelen 6, vierde lid, en 7, vierde lid, van verordening 2023/2831.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Pierre LEFRANC